18 HAZİRAN PERŞEMBE 1942
SAYI: 3696

Ankara ilkbahar at yarışları MÜŞTEREK BAHİSLERİNE İŞTİRAK KUPONU
Bu kupon 1 liralık bir bilet siparişine yarar
8 NCİ HAFTA

HABER

AKŞAM POSTASI

Bahis müşterek biletleri siparişi idaremizde, yalnız cuma günile cumartesi günü saat 15 e kadar kabul edilir

HER YERDE 5 KURUŞTUR * POSTA KUTUSU: 124 — İSTANBUL ADRES: ANKARA CADDESİ VAKIT YURDU — İSTANBUL TELEFON: YAZI İŞLERİ: 23872 İDARE: 24370 * SENE: 12

Her akşam:

Tayyareciler Arasında

Hüseyin Cahid YALÇIN

Şu aralık uçak harbinin büyük bir ehemmiyet kesbetmesi bu hava silâhının faaliyet tarzına dikkati bilhassa çekmeğe başladı. Havacılıktan bahsedilirken, en evvel akla uçağa binip göklere yükselen ve muhtelif vazifeler gören pilotlar gelir. Halbuki havacılık silâhının inkişafile başka bir sınıf daha teşekkül etmiştir ki bunlar geçende bir makale de izah etmiş olduğumuz veçhile, yerde hizmet eden tayyarecilerdir. Uçaklarda çarpışan ve iş gören sınıfın muvaffakıyetini temin hususunda bu isimleri ve mevcudiyetleri bile birdenbire akıl ve hayale gelmiyen sınıfın büyük bir hissesi vardır. Onun için bu iki sınıf arkadaş arasında büyük bir muhabbet ve emniyet hüküm sürer. Herhangi bir tayyareci kendisinin muvaffakıyetine fedakârane gayret ve dikkatleriyle iştirâk eden karadaki arkadaşlarından derin bir heyecanla bahseder.

Uçar tayfaların yanı sıra büyük miktarda mevcudiyetlerine pek ziyade lüzum hissedilen bu kara tayfaları uçakların karada bulundukları sırada bütün hizmetlerile mükelleftirler. Bu hizmetler ise ehemmiyetsiz ve kolay değildir. Topları bu kara tayfaları doldururlar, bombaları onlar yüklerler. Yaptıkları iş sessizce, uçak meydanlarında gizlice cereyan ettiği için onlardan bahsolunmaz. Halbuki onların fevkalâde gayretleri, teknik maharetleri ve fedakârane hizmetleri olmasa akınlardan iyi bir netice almağa imkân yoktur. Büyücek bir akın yapılması bu kara tayfalarının uzun saatler çalışmalarını, büyük bir mesuliyet yüklenmelerini icap eder. İngilizlerin son yaptıkları iki muazzam akını hazırlamak için bunlar iki gün iki gece hiç fasılasız surette çalışmışlar, istirahat için arkalarından esvaplarını çıkarmağa bile vakit bulamamışlardır.

Bir akın için plânlar hazırlanır hazırlanmaz, bombardıman uçakları tesbit edilmeğe başlanır. Bu, uçak istasyonları arasında akına iştirâk hususunda bir müsabaka tahrik eder. Hattâ akına girecek pilotlar bile kendilerinin tercih edilmesi için yalvarırlar. Akından evvel, uçağın tepeden tırnağa kadar her tarafı, techizatın en ufak parçası, makineler, hidrolik cihazlar, radyo âleti, toplar, bomba atacak cihazlar büyük bir itina ile gözden geçirilmeğe muhtaçtır. Başka mütehassıslar kanatları vesair parçaları tetkik ederler. Uçak makinistleri makinelerle meşgul olurlar. Makinelerin tazyikleri, hararet derecesi tecrübe edilir, uçuş kontrolleri yapılır. Modern bir bombardıman tayyaresini terkib eden binlerce küçük parça ayrı ayrı teftiş olunmak ister. Radyolarla birlikte, birbirleri arasında irtibat ve ittisal sistemleri de muayene edilmek iktiza eder. Sonra, topları, kuleleri harekete getirecek, kuyruktaki ve burundaki browninkleri dolduracak mütehassıslar vardır. Yüz oktan mayi mahrukattan yüzlerce galon tankara doldurulmak ister. Toplanacak petrolün miktarı taşınacak bombaların ağırlığına ve katedilecek yolun uzunluğuna göre pek dikkatle hesap edilir. Sonra uçağın muayyen yerlerine, kanatların altına patlama ve yangın bombaları yüklenir. Nihayet uçmak sırası gelir. Uçakların hareketi esnasında bu yardımcı kara tayfaları hazır bulur. Avdette makineleri teslim almak için beklerler ve bunları muayyen yerlerine çekerler. Derhal aynı muayene işi başlar ve uçaklar tekrar harekete hazır bir hale konur. Uçaklardaki hafif hasarlar tamir edilmek lâzımdır. Büyük hasarlar ayrıca mütehassıslara müracaat olunmasına lüzum gösterir.

İşte hava silâhının kullanılması tekniğinden küçük bir levha.

Alman devlet reisi Hitler Mareşal Mannerheymın 75 inci yıldönümü münasebetile Finlândiyaya gitmişti. Resimde Hitlerle Mareşal ve Fin cumhurreisi Riti görülüyor

Denizaltılara karşı

İngilizler yeni mücadele usulleri buldular

Alman denizaltıları İngiliz adaları sahillerine artık yanaşamıyorlar

Londra, 18 (A.A.) — İngilizler denizaltılarla mücadele için yeni usuller kullanmağa başlamışlardır. Bu metodlar o derece müessir olmuştur ki düşman denizaltıları Britanya adaları kıyılarından tamamiyle uzaklaşmışlardır.

Suikast davası

ANKARA AĞIRCEZA MAHKEMESİ KARARINI VERDİ

Pavlof ve Kornilof 20 şer, Abdurrahman Süleyman da 10 ar sene Ağır hapse mahkûm oldular

Ankara 18 (Telefonla) — Almanya büyük elçisi von Papen aleyhine hazırlanan suikast davası hakkındaki karar dün Ankara ağırcezasında suçlulara tefhim edildi. Mahkeme salonu şimdiye kadar görülmemiş derecede, hıncahınç doluydu. Adliyenin önü öğleden itibaren meraklı kalabalığı ile çevrelenmişti. Boğucu bir sıcak vardı. Saat 16 da suçlular salona getirildi. Bu sırada ağırceza heyeti müzakere odasında kararı hazırlamakla meşguldü. Saat tam 18 de heyet Sabri Yoldaşın reisliğinde Reşat Bayramoğlu ve Emin Bökeden müteşekkil olarak salona girdi. Ankara Cümhuriyet müddeiumumisi Cemil Altan ve başmuavini Kemal Mora iddia makamına geçtiler. Yeminli tercümanlar Vahap Tebrizi ve Eşref Demircanla, Abdürrahmanın müdafaa avukatı Şakir Ziya Karaçay yerlerinde idiler.

Reis Sabri Yoldaş, muhakemenin bitmiş olduğunu, kararın okunacağını bildirdi. Ayağa kalkıldı. Esbabı mu-

(Devamı 2 incide)

Şark cephesinde

Sivastopol muharebesi

Bütün şiddetile devam ediyor

Harkofta Alman taarruzu yorgun düşmüş haldedir deniyor

Londra, 18 (A.A.) — Rusyadan gelen haberlere göre, Sivastopol muharebesi şiddetle devam ediyor. Röyter ajansı dün öğle-

(Devamı 3 üncüde)

LİBYADA

Tobruğun vaziyeti

Tehlike ciddî telâkkî ediliyor

Londra, 18 (A.A.) — Libyada Tobruğu himaye eden Akroma, Elâdem, Sidi Rezak mıntakalarında muharebeler devam ediyor. Taymis, Sidi Rezaka yapılan hücumların Tobruk ile Mısırın arasını kesmek için olduğunu söylüyor ve diyor ki:

"Tobrukun maruz bulunduğu tehlike ciddî telâkki edilmelidir. Fakat burası çok kuvvetlidir, harekât tahmin edildiğinden başka şekilde çıkmakla beraber fazla bedbin olmağa lüzum yoktur.,,

Bulgaristanda

Eşya fiatları

Harp sonuna kadar değişmiyecek

Muhtekirler hakkında çok şiddetli cezalar tatbik edilecek

Sofya, 18 (A.A.) — Başvekil Filof işçe, maaş, yevmiye meseleleri hakkında radyoda halka izahat vermiştir. Başvekil demiştir ki: "İktisadî hayatın sarsılmasına mâni olmak için yerli ve hariçten gelen eşya fiyatlarını harbin sonuna kadar değiştirmemeğe karar verdik. Bunun için bir müvazene ve takas sermayesi ayrıldı. Pamuklu, demir, tuz, köylü ayakkabı fiyatları ucuzlaştırılacaktır. Hükûmet, zarurî maddelerin tedariki için bütün gayretiyle çalışacaktır.

Kim olursa olsun, bütün muhtekirlerle, her türü ihtikârla mücadele ediecektir. İhtikâr vatana hiyanetten başka bir şey değildir. Bunun için son derece şiddetli tedbir almak lâzımdır.,,

Amerikada

2,5 milyon ton

Harp gemisi yapılıyor

Hizmette iki milyon tona yakın gemi var

Vaşington, 18 (A.A.) — Mümessiller meclisi bahriye encümeni birleşik Amerikanın halen hizmette bulunmak şartile 1 milyon 9245 tonilâtoluk harp gemisine sahip bulunduğunu ve bunların 1934 denberi inşa edilmiş olduklarını bugün ifşa etmiştir. Bundan başka iki milyon 646 bin 606 tonilâtoluk harp gemisi de halen inşa edilmektedir.

Deniz mahfillerinde son tezgâha girme işinin 1940 da yapılacağı ve son geminin 1946 da denize indirileceği tahmin olunmaktadır.

Yugoslav Kralı Amerikaya gidiyor

Kral şerefine Nevyorkta şenlikler yapılacak

Vaşington, 18 (A.A.) — Yugoslavya kralı Piyer, pek yakında birleşik Amerikaya yapacağı ziyaret esnasında Vaşingtona geldikten sonra ilk gecesini, reis, Ruzveltin şerefine bir akşam ziyafeti vereceği beyaz sarayda geçirecektir. Nevyorkta kralın şerefine daha başka şenlikler yapılması da düşünülmektedir. Kral Piyer bütün harp sanayii müesseselerini de ziyaret edecektir.

Orta Şarkta

28.000 kişilik

İkinci bir Polonya ordusu teşekkül etti

Londra, 18 (A.A.) — Ortaşarkda 28 bin kişiden mürekkep ikinci bir Polonya kolordusu teşekkül etmiştir.

Diğer taraftan yeni teşekkül eden Çekoslovak alayına da Filistinde merasimle bayrak verilmiştir.

Terbiye ve Maarif tarihi meselesi

Maarif Vekili dün bu hususta geniş izahat verdi

Ankara, 18 (Hususî) — Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, Büyük Millet Meclisinin dünkü toplantısında, Bursa mebusu Nevzat Ayasun terbiye ve maarif tarihlerinin telif ettirilmesi yolunda bir tasavvur ve teşebbüs mevcut olup olmadığı hakkındaki sualine cevaben uzun izahat vermiştir.

Her işin tarihine hizmet etmenin bugünü iyi tesbit etmekle başlıyacağına işaret eden vekil, Maarif Vekâletinin 3 buçuk senedenberi neşretmekte olduğu haftalık "tebliğler dergisi" nde tamimler, tebliğler, talimatnameler, izahnameler ve terfiler gibi maarife ait

(Devamı 3 üncüde)

Fransada müdafaa hazırlıkları ilerledi

Majino hattının topları

Batı istikametinde ateş edecek vaziyete getirildi

Londra, 18 (A.A.) — Fransada hummalı müdafaa hazırlıkları var. Müttefiklerin istilâ hareketi teşebbüslerine Almanyanın sinirlendiği anlaşılıyor. Hür Fransız karargâhına gelen haberlere göre, binlerce işçi Majino hattının toplarını batı istikametinde ateş edecek şekle getirmeğe çalışıyor. Ren kıyılarında yeniden tahkimat yapılıyor.

Almanlar fedai çetelerle muharebe için hususî teşkilât yapmışlardır. Bu teşkilât sahil boyundaki limanlarda bu arada Sen Nazerde yerleşmiştir. Vişi etrafında bir balon barajı yapılacaktır. İşgal altında olmıyan yerlere uçaksavar topları yerleştirilmesi bu hükûmete bildirilmiştir.

İNGİLTEREDE İKİNCİ CEPHE HAZIRLIKLARI

Londra, 18, (A.A.) — Avrupada ikinci cephe açılması kararı verildenberi, müttefiklerin acele olarak bir çok gemilere ihtiyaçları meydana çıkmış bulunmaktadır. Bu gemilerin ilerde mutad deniz münakalâtında eksilmiş olabilmeleri de ihtimal dahilindedir. Bu itibarla gemi sanayii deniz tezgâhlarına işçi vermek kararını almıştır. Makinistler federasyonu Bla-

(Devamı 3 üncüde)

Fransız halkının Amerikaya karşı büyük sempatisi dolayısile Amerika

Vişi ile münasebetlerini idame ettirecek

Vaşington, 18 (A.A.) — Ayan hariciye encümeni reisi, Vişi, büyük elçisi amiral Lihinin raporunu tetkik ettikten sonra, Fransız halkının Amerikaya karşı olan büyük sempatisi dolayısile Vişi ile münasebatın idame ettirileceğini söylemiştir.

Teyzeni bana vermiyeceksin ha! Dedi

ve tabancayı arkadaşı çobanın ağzına boşalttı

Kadıköyüne bağlı, Küçükbakkal köyünde, İçerenköylü pehlivan Ahmedin yanında çobanlık yapan 18 yaşında Ali, dün akşam üzeri, köy haricinde karaman çiftliği civarında koyunlarını otlatırken, aynı köyde bakkal Şerafettinin yanında çobanlık yapan 19 yaşında Ahmet gelmiş ve:

— Hâlâ bana teyzeni vermiyecek misin? demiştir.

Ali, dul teyzesini hiçbir zaman kendisine vermiyeceğini söylemiş, buna kızan Ahmet, cebindeki tabancasını çekerek Alinin üzerine ateş etmiştir.

Kurşun, Alinin ağzına isabet ederek kendisini kanlar içinde yere sermiş, Ahmet kaçmıştır. Delikanlı silâh seslerini işidenler tarafından baygın bir halde Nümune hastanesine kaldırılmış, carih yakalanmıştır.

BİR HIRSIZ BAKKAL DÜKKANINDA İÇKİ SOFRASI KURDU!

Sardalye ve dolmalarla bir iki şişe rakı içti, sonra çekmeçedeki paralarla 10 şişe rakıyı alıp savuştu

Galatada iskele caddesinde 28 numarada mezecilik ve tütüncülük yapan Mihalm dükkânına, evvelki akşam arka taraftaki aralıktan bir hırsız girmiş ve dükkânda ufak bir sofra kurarak sardalyalar, dolmaalr açmış, bir iki şişe de rakı içmiştir.

Ehlikeyf hırsız, müteakiben 10 şişe kadar rakıyı da cebine doldurmuş, çekmecedeki paraları da alarak sıvışmıştır.

Sabahleyin dükkânının halini gören Mihalm zabıtaya müracaati üzerine zevk düşkünü meçhul hırsız araştırılmağa başlanmıştır.

Şimalî Yugoslavyada

Sabotaj ve çeteciliğe karşı koymak için 32 köy yakıldı

İtalyanların kayıpları Rus cephesindeki kayıplardan çok fazla

Londra, 18 (A.A.) — Verilen raporlara nazaran şimali Yugoslavyadaki Slovanya vilâyetinde derin bir hoşnutsuzluk mevcut bulunmaktadır.

Mart ve nisan aylarında sabotaj ve çeteciliğe karşı koymak için 38 köy yakılmıştır.

(Devamı 3 üncüde)

Serbest Sütun:

Kim kazanacak?

Bu da bir başka fikir...

Tanıdık bir imza ile yazılıyor:

MUKADDER bir (kim kazanacak?) sualine cevap veren Peyami Safa zafere on beş şart koşmuş. Kimi müsbet, kimi menfi on beş kayıt ve şart... Halbuki, müsbet veya menfi olduğuna göre, bütün bu şartlar olmadan veya olduğu halde bazı zafer muharririn dediği tarafa değil de aksine mal olabilir. Bakınız neden?

1 — Muharrire göre ilk şart şu: Hangi taraf zamana değil, kendine güveniyorsa...

Halbuki zamana güvenmek de kendine güvenmek kadar ehemmiyetli bir zafer âmilidir.

Zaman, topyekûn, bir ferdin, bir milletin iradesi dışında kalan bütün âmilleri birden ifade eder ki bu âmiller kendine güvenip duran tarafı yıkmak için karşı tarafla el birliği etmiş olabilirler.

2 — Hangi taraf düşman memleketlerinde ihtilâl çıkmasını beklemiyorsa... Muharrire göre o kazanacaktır.

(Devamı 3 üncüde)

Şark Tarihinden Parçalar

Şu Çin Sarayları Neler Görmemiştir

Çıplak Dans

Yazan: R. Ç.

ÇİN tarihleri, milâttan evvel 2205 - 1766 tarihleri arasında saltanat sürmüş bir Hsia sülâlesinden bahsederler. Bu tarih doğru mudur, değil midir? bilmiyoruz. Yalnız bildiğimiz bir şey varsa Honan hafriyatında çıkan kemiklerde bu hakanların isimlerinin yazılı bulunmasıdır.

Bunların son hakanı, cetvel tahtasının mucidi olduğu söylenen Hsin şu - isminde deli bir adam vardır. Tarih tam bir deli nümunesi bunun gibi birisini zor gösterir.

Bu akıllı hakana bir gün, onun gibi diğer bir akıllı:

— Hakanım, der. İnsan kalbinde yedi tane delik vardır. Eğer bir insan bu delikleri bulup göre. bilirse ömrü uzun olur!

Delinin içi karıncalanıverir. Hemen veziri Pi - Kan'ı çağırır:

— Bire herif, der. İnsan kal - bindeki yedi deliği görenin ömrü uzun olacakmış da bunun bana neye söylemedin?!.

Vezir hayret içinde:

— Ben bunu bilmiyordum ha - kanım!.

Diye cevap verir.

Fakat kızan herif hiç bu cevapla kanar mı? Avazı çıktığı kadar bağırır:

— Cellât, buraya gel.

Artık zavallı vezirin ne ağlaması, ne yalvarması para etmez. Cellât satırı bir saniyede kelleyi vücuttan uçurur! Vezirin kalbi çıkarılır. Söylenen delliklerin yerinde yeller esiyor!..

"Merhametli,, hakanın kalbi adamakıllı rikkate gelir!

— Ben ne yaptım! Koca veziri öldürdüm!

Diye ağlamağa başlar. Onu vuran cellâdın "lânet,, ellerini kestirtir! sarayını vahlarile, oflarile çınlatır.

Bereket versin, onun kadar "akıllı" olan karısı Ta - Ki imdada yetişir!

— Sıkılma kocacığım, der. Ben seni eğlendirir, kederini yok ederim!

Payitahtın nekadar dilber genç kadını erkeği varsa hepsini sarayın bahçesine toplar. Ağaçlar arasında bin bir mesele yaktırır! Baş ta kocası ve kendisi olduğu halde bütün davetlileri çırçıplak soyar! Terbiyenin hududu dahiline giremiyecek ve söylenemiyecek mas - karaca bir dans meydana çıkarır.

Böylece kederli hakan "gel keyfim gel,, sevgili veziri Pi - Kan'ı unutur. Fakat bu dansın tadı da damağında kalmış olacak ki, aylarca her gece temelt pilâvı gibi, tekrar lezzetli lezzetli tatmak ister.

Tabii bu hal halk arasında müthiş bir dedikoduyu mucip olur. Büyük bir isyan başgösterir. Hakan yine asabi, ortalığı titrete titrete bağırır:

— Benim keyfime halk ne karışıyor?. Ben imparator değil miyim, istediğimi yaparım!!..

Ta - Ki de fırsattan istifade kocasını körüklemeği unutmaz.

— Doğru söylüyorsun! Dur ben onlara öyle bir ceza tertip edeyim ki akılları başına gelsin!.. der.

Hemen, alt tarafı ocak, üzeri saçla kaplı geniş bir meydan yaptırır. Altını ateşletir! Bütün âsileri yakalatarak kızgın saçın üzerinde çıplak bir halde yürümeğe mecbur eder.

Fakat imparatoriçe feryatlar, eninler duyulur, hakan rahatsız olur diye, bir tedbir almağı da unutmaz. Payitahtın bütün saz heyetlerini, davullarını, tanburlarını bir araya toplar. Biçareler kızgın demir üzerinde yanarlarken, müthiş bir şamata, ne ahı, ne enini işittirir.

Yalnız kebap olan insanların etlerinden çıkan yağ kokusu, pis isleriyle beraber ortalığa dağılırken imparatoriçe de meşhur icadı olan dansı, davetlileriyle beraber mest bir halde oynar. Yorgunluklar içinde şarabın kuvvet verici kadehlerinde yardımlar alır. Kucaktan kucağa böylece koldan kola düşer. İntikamını aldığına inanan akıllı imparator, sevinç içinde yine zevk ve ahengine devam eder.

Artık gaflet perdesi gözlerini kapadıkça kapar.

Bu sırada Şu namını taşıyan Türk kıralığı, Çinin payitahtında geçen kepazelikleri duyunca, Çinlilerin nam ve hesabına bir nefret, bir isyan duyar. Başta hakanları Şu olduğu halde, kuvvetli bir ordu ile "Çıplak dans,, ülkesini gelip muhasara eder. Ehemmiyetsiz bir hücumla "Çıplaklar sarayı,, na girer. Hakan istihza ile imparatoriçeye sorar.

— Çıplak dansımızı çok methettiler. Biz de görelim.

Çoktan esir mevkine düşmüş olan imparatoriçe bunu sahi zannederek:

— Hayatımızı bağışlarsanız, sizin de karşınızda oynarız!

Cevabını verir. Türk hakanı:

— Şimdi!

Der. Hemen mahut saç meydanı kızdırtır. İmparator Hsin ile karısı Ta - Kiyi çırçıplak soydurduktan sonra, kurbaçları elinde kızgın demirler üzerine çıkarttırır.

Fakat yazık ki ne imparatorda, ne de imparatoriçede dans etmek kuvveti kalmaz. Cansız düştükleri ateşten saçlar üzerinde, senelerin zulüm ve vahşetini yüklenmiş oldukları halde, ölümün yolunu tutarlar.

Tarih bize, zulmün payidar olmadığını gösterirken, bunu da büyük bir misal diye gözümüzün önüne koyuyor!..

ŞEHİRDEN MEMLEKETTEN

Askerî şahıs ve mallara karşı işlenecek suçlar

Askeri mahkemelerde muhakeme edilecek

Ankaradan haber verildiğine göre, askerî ceza muhakemeleri usulü kanununda tadilât yapılması hakkındaki lâyiha meclis ruznamesine alınmıştır.

Lâyihada, herhangi bir suretle memleketimize gelip nezaret altında bulunan şahıslar askerî ceza kanununu alâkadar eden suçlarından dolayı askerî kazaya tâbi olacakları yazılmaktadır. Sivil şahısların kışla, karargâh, askerî müesseseler ve memnu mıntakalar içinde askerî şahıslara, devriye, karakol, nöbetçi ve askerî mallara karşı işliyecekleri bütün suçlar da askerî kazaya tâbi olacaktır.

Vilâyetin tebliği

Ağır işçi kartları ve halk dağıtma birliklerine verilecek beyannameler

İstanbul vilâyetinden:

1 — Mevsim dolayisiyle sayfiyelere göç edenler beyannamelerini sayfiyelerindeki muvakkat ikametgâhlarından değil, esas ikametgâhlarından verek o birliklere kaydolmalıdırlar.

2 — Halk dağıtma birlikleri ağır işçilere doğrudan doğruya kartlarını vermiyeceklerdir. Ellerinde Mayıs, Haziran ayına ait ağır işçi ekmek koçanı bulunan ağır işçiler bu koçanlarını kayıtlı bulundukları birliklere ibraz ederek çalışmakta olduğu müessese, fabrika veya resmi daire müdürlüğüne hitaben yazılmış birer mektup alacaklardır.

3 — Halk dağıtma birliklerince ağır işçilere verilerek resmi daire, müessese ve fabrikalara gönderilen mektuplar hakkında ne şekilde muamele yapılacağı vilâyette hazırlanıp basılmakta olan bir talimatnamede bütün teferrüatiyle tesbit edilmiştir.

Halk dağıtma birliklerinin teşekkülüne ait kararname sureti ile bu talimatnameden, alâkalı bulunan bütün resmi daire, halk birlikleri ve hususi müessese ile fabrikalara gönderilecektir.

4 — Münferit olarak çalışan ağır işçiler mukayyet oldukları halk dağıtma birliklerinden alacakları mektupları doğrudan doğruya kaza iaşe şefliklerine götürerek mahallî zabıta vasıtasiyle o işte hâlen çalışıp çalışmadıklarını tesbit ettireceklerdir.

5 — Ağır işçiler 20.6.942 gününden itibaren mukayyet bulundukları birliklere müracaat ederek mektuplarını almalı ve çalıştıkları müessese müdürlüklerine götürmelidirler. Birliklerinden mektup almayan ağır işçilere kartları verilmiyecektir.

6 — Ellerinde geçen aya ait ağır işçi kartı koçanı bulunmayanlara birliklerince doğrudan doğruya normal kartları verilecektir.

Bunlardan ağır işçi olduğunu iddia edenler kaza iaşe şefliklerine müracaat ederek ne şekilde hareket edeceklerini öğreneceklerdir.

Suikast davasında karar verildi

(Baş tarafı 1 ncide)

cibesi sonradan yazılacak olan mufassal karardan ayrı olarak kısa karar tefhim edildi ki: bunda Pavlof ile Kornilof 20 şer, Abdurrahman Saymen ile berber Süleyman 10 ar seneye mahkûm edilmişlerdi.

Berber Süleyman duruşmaya ilk çıktığı gündeki hali ile âdeta lâkayt ve istifini bozmuyordu.

Abdürrahman mutadı üzere dudaklarını ısırıyordu, Fakat sakin, soğukkanlı idi. Kornilof asabi, Pavlof heyecanlı vaziyette kararı dinlediler.

KARAR SOVYET MAZNUNLARA İZAH EDİLİYOR

Kâtip Münevver Gülcü tarafından okunan karardan sonra Reis Sabri Yoldaş tercüman Vahab Tebrizi vasıtasile kararı Pavlof ve Kornilofa cümle, cümle tercüme ettirdi. Sabri Yoldaş dedi ki:

"— Kornilof ve Pavlofa söyleyiniz, Abdürrahman ve Süleymanla bavul vasıtasile tanıştıktan sonra Ömeri elde ettikleri sabit olmuştur. Ömeri elde ettikten sonra Von Papeni öldürmek için yavaş, yavaş hazırlık yaparak, bu fiili tasmim ederek Ömeri bu katle memur ettikleri de anlaşılmıştır. Yalnız Kornilof ile Pavlof Ömeri, von Papeni öldürmek için azmettirdiler. Kendilerine bunu da söyleyiniz.

Suikast hâdisesinden çok evvel hazırlıklarda bulunuyorlar, tedbirler alıyorlar, silâh talimi yaptırıyorlar, bomba talimi yaptırıyorlar. Süleyman ile Abdürrahman da bavul ve vesikalar vesilesile kendilerile tanışarak, Ömeri de tanıştırmaya vesile olmak suretile bu işe yardım ediyorlar.

Pavlof ve Kornilofa söyleyiniz ki suikast tamamen muvaffak olup da Alman büyük elçisi von Papen ölmüş olsaydı cezaları 450 nci maddenin 4 üncü bendine tevfikan ölüm cezası idi. Sebebi de Ömeri von Papene karşı suikast için azmettirmiş olmaları dır ki 64 üncü madde "azmettirenler suçu doğrudan doğruya beraber işlemiş gibi ceza görürler,, diyor.

Böyle tasavvur, tasmim ve taammüdle adam öldürmek için bir kimseyi azmettirmiye yahut kendisi bizzat teşebbüs edip de fiil iktidarında olmıyan bir sebeble meydana gelmezse ceza kanunu ölüm cezasına bedel ve en az 20 şer sene ağır hapis cezası veriyor. Bu sebeble mahkeme kendilerine 20 şer sene ağır hapis cezası hükmettirmiştir. Hükmün şimdi okunan esbabı mucibesi kısadır., Kendilerine ayrıca tafsilâtlı bir ilâm tebliğ edilecektir.

Kornilof ve Pavlof kararı temyiz etmeseler dahi Temyiz mahkemesi bunu resen tetkik edecektir. Zira hakkındaki hüküm on beş sene ağır hapsi geçmektedir. Bununla beraber ayrıca kendileri de bir hafta zarfında bir temyiz arzuhalile temyiz edebilirler.,,

PAVLOFUN BİR SUALİ

Pavlof tercüman vasıtasile sordu:

"— İlâmı aldıktan bir hafta zarfında mı?,,

Reis — Yarından itibaren bir hafta zarfında, Fakat "ben bu kararı doğru bulmadım, temyiz ediyorum,, diye iki satırlık bir istida ile de müracaat kâfidir. Mufassal ilâmın tebliğinden itibaren bir hafta içinde de temyiz lâyihası verebilirler. Temyiz lâyihası verdikleri tarihten itibaren bir hafta içinde 10 lira depozito zarfını maliyeye yatıracaklardır. Temyizde kazandıkları takdirde bu para kendilerine [illegible] edilir. Fakat gene tekrar ediyorum. Kendileri temyiz etmeseler, bu 10 lirayı maliyeye yatırmasalar dahi ceza 15 seneyi geçtiği için dosya temyize gidecek ve tetkike tabi tutulacaktır.

KARARIN METNİ

Mahkemenin kısa kararını aynen bildiriyorum:

"— İcabı düşünüldü: Esbabı mucibesi sonradan yazılacak mufassal kararda gösterileceği üzere maznunlardan Sovyet Rusya tebaasından Georgi Pavlof ve Leonid Kornilofun memleketleri olan Üskübden esasen komünistlik fikri ve akidelerile mücehhez olarak Türkiyeye gelen ve tabiiyetimize kabul edilen diğer maznunlar Süleyman Sağol ve Abdurrahman Saymenle temas ederek onlar vasıtasile Ömer Tokadı Alman büyük elçisi Von Papene karşı suikast yaptırmağa azmettirip onu mevkii fiile koymak için 24.2.942 tarihinde Atatürk bulvarında, İtalyan sefareti yakınlarında mahiyeti tamamen tayin edilemiyen, sadece yüksek infilâk kabiliyetini haiz olduğu anlaşılan maddeyi takriben saat 10 sıralarında von Papenin evinden madamile sefarethaneye gittiği sırada onu öldürmek için ateş etmek suretile bu işe teşebbüs ettirdikleri ve fakat büyük elçinin infilâk eden bu maddenin tesir sahası dışında kalması sebebile sadece sademenin şiddetinden yere düşerek sol diz kapağından yaralanmasını ve doktor raporuna göre sol kulağının işitme kabiliyetinin üçte birini zayi eylemesini mucip olduğu ve bu suretle fiilin tam teşebbüs derecesinde kaldığı ve Ömerin de infilâk esnasında hüviyetini ve şahsını teşhise imkân kalmıyacak şekilde öldüğü ve bu iki maznunun hâdiseyle alâkaları bulunduğuna ve diğer maznunlarla Ömer Tokat ve kayıp İstepan Bodoşniki tanımadıklarına mütedair olan inkârlarına rağmen Abdürrahman ve Süleymanın tahkikatın her safhasında sebkeden ve yekdiğerini teyit ve itmam eyliyen beyanları ve bunların Kornilofun "türkçe bilen Rus,, ve Pavlofun da "türkçe bilmiyen ihtiyar Rus,, diye isimlendirip yakalanmalarından evvel fotoğraflarından teşhis ve bazı hususiyetlerini izah eylemelerini ve maktulün Ömer olduğunu, metrukâtından ölenin ayakkabisile elbise ve şapka parçalarından katiyetle tayin ve teşhis eden, müteveffanın Ankaraya ikinci gelişinde müstemirren kaldığı Toros oteli müstahdemlerinden Halil Ünsal ile Ali Çeliğin şahadetlerile elde edilen vücut bakayası üzerinde tetkik yapan mütehassısların Ömeri fotoğrafisinde de görülen iki kaşı arasındaki et benini bulmaları otelde ikameti esnasında verdiği hüviyetin halitabiideki kaydile fotoğrafiye aynen mutabık bulunması ve maznunlardan Pavlofun İstanbulda, Beyazıtta Azak sineması yakınlarında Abdürrahmanla yanında bir kadın olduğu halde konuştuklarını, tütüncü Yusufun ve Kornilofun da Marsel berber salonunda maznunlardan Süleymanla bir sabah birleştiklerine, diğer âmme şahidi berber çırağı Moizin ve hâdise çıktığı zaman elinde bir şey bulunmadığına adı geçen otel müstahdemlerinden Halit Ünsalın ve vakadan biraz evvel kucağında kırmızı kumaşla sarılmış o mahalde Çankaya istikametine doğru gittiğine ve keza o sırada Kornilofun Sovyet sefarethanesine ait 320 numaralı kırmızı otomobilin içinde ve şoför mahallinde olarak o civarda bulunduğuna âmme şahidi şoför Fahri Uçarın şehadetile ve Bigüm Tokgözün bu hususu kısmen teyit etmesi gibi delillerle sabit olmuş ve mahkemece de hâdisenin bu yolda cereyan ettiğine vicdanî kanaat hasıl olmuştur. Her ne kadar maznunlardan Kornilof ile Pavlof maktulün Ömer olmadığını iddia eylemekte ve bu iddialar vücut bekayasını tetkik eden ehlivukufun raporlarında tahmine müsteniden tesbit eyledikleri ölünün bünyesi ile teşekkülâtı, yaşı, boyu ve benzi bakımından mütalealara istinat etmekte iseler de mütehassısların bu istikleri tamamen zan ve tahmine müstenit olup bunlardan bazılarının yukarda zikredilen delillerle münakaşa edilemiyecek derecede hüviyeti tahakkuk eyliyen Ömer Tokadın şahsiyetine uymaması ölünün Ömer Tokat olmadığını kabule kâfi bir beyyine teşkil etmiyeceği aşikârdır. Hatin şu cereyan tarzına göre mahkeme maznunlardan Pavlofla Kornilofun, Ömeri tasavvur ve tasmim eyledikleri bu fiili icraya azmettikleri ve diğer maznunlar Abdurrahman ve Süleymanın da bazı vesaiki muhtevi bavul vesilesile bunlarla temasa başlayıp, Ömerle de tanışıp anlaşmalarını bilâ - rek temin eylemek ve bunlardan Abdürrahmanın suçun ikamdan sonra dahi Pavlofa İstanbulda fiilin ortaya çıkması halinde yapılacak hususları ve alınacak tedbirleri kararlaştırmak ve temaslarını devam ettirmek suretile yardım ve muzaherette bulundukları neticesine varılmıştır.

Bu itibarla maznunlardan Pavlof ile Kornilofun hareketlerine uygun bulunan Türk ceza kanununun 450 inci maddesinin 4 üncü bendine tevfikan ölüm cezasile tecziyeleri icap eder se de fiilin tamamlanmayıp tam teşebbüs derecesinde kalmış olmasından ötürü aynı kanunun 64 üncü maddesi delâletile 62 inci maddesine tevfikan yakalanıp nezaret altına alındıkları tarihten muteber olmak üzere 20 şer sene müddetle ağır hapis cezasile cezalandırılmalarına,

Süleymanla Abdürrahmana gelince, bunların da Ömeri bu fiil işlemeğe azmettirmiş olmayıp sadece diğer suçlulara yardım ettikleri sübutu sebebile gene bu kanunun 450 nici maddesinin 4 üncü bendi mucibince tayini lâzım gelen ölüm cezasına bedel 62 inci madde ile tayin edilen 20 şer sene ağır hapis cezası indirilerek 10 ar sene müddetle ağır hapislerine ve adliye harç tarifesi kanununa tevfikan 6000 kuruş duruşma harcının cezaları nisbetinde paylaştırılarak 20 şerden 40 lira Pavlof ve Kornilofdan, 10 ardan 20 lira da Abdürrahman ve Süleymandan tahsiline ve tercüman ücretlerinin Kornilof ile Pavlofdan ve diğer masrafların her dördünden müteşaviyen ve müteselsilen alınmasına, Kornilof ve Pavlof haklarında resen tabi temyiz, Süleymanla Abdürrahman haklarında da kabili temyiz olmak üzere,

Pavlof ve Kornilof haklarında 64 üncü madde ile ceza tayininde ve Süleymanın mahkûmiyetinde çoğunluk - la ve diğer hususlarda oybirliği ile 17.6.942 tarihinde karar verilerek açıkça tefhimi icra ve Kornilof ve Pavlofa tercüman vasıtasile anlatılıp kanun yolları gösterildi.,,

İmzalar:

Reis: Sabri Yoldaş, aza: Reşat Bayramoğlu, aza: Emin Böke, Kâtip: Münevver Gülcü

Kapıcı ve odabaşılar zam istiyorlar

Hükûmetçe de memurların maaşlarına zam yapılmak suretiyle kabul edilmiş olan hayat pahalılığına karşı hiç zam görmediklerinden dolayı çok müşkül vaziyette kalan bir çok serbest meslek erbabı ve müesseseler müstahdemleri arasında han ve apartman kapıcıları ilk teşebbüsüne girişmişler ve mıntaka ticaret müdürlüğüne müracaat etmiş ve zam istemişlerdir.

Apartıman, han kapıcı ve odabaşları esasen ötedenberi az ücret aldıklarını, hayat pahalılığı artmış olmasına rağmen aynı halin devam ettiğini öne sürerek apartıman ve han sahipleri tarafından ücretlerinin arttırılmasının teminini temenni etmektedirler.

Bu talep hakkı görülmüştür Yalnız apartıman ve han kapıcılariyle odabaşlarının aldıkları ücretin bir ölçüsü yoktur. Ayda 15 liradan 100 liraya kadar alan odabaşı ve kapıcılar vardır. Bu esas dahilinde kimlere ve ne miktar bir zammın yapılması bir mesele teşkil etmektedir. Bu hususta tetkikler yapılmaktadır.

Yoğurt imalâtı kesildi

Yoğurtçular narkın idare etmediğini bildirdiler

Son iki haftadanberi İstanbul civar kazalardan gelmekte olan ve "Silivri yoğurdu,, ismini alan yoğurt gelmemeğe başlamıştır. Şimdiki halde şehir içindeki yoğurtçulardan bazıları kendi ihtiyaçları için yoğurt yapmaktadırlar. Fakat bu yoğurtlar "Yahudi yoğurdu,, namını alan yoğurtlardır ve yağı alınmış südden yapılmaktadır. Ticaret Vekâleti bu yoğurtlara 35 kuruş narh koymuş olmakla beraber bunlar tam yağlı yoğurtmuş gibi 50 kuruştan satılmaktadır.

Yoğurthane sahipleri bu ay başında iaşe müsteşarlığına müracaatla süt fiyatları pahalı olduğundan yoğurt narhının idare etmediğini bildirmiş ve fiyatlara zam istemişlerdi. Müsteşarlık bu hususta tetkikler yapıldığını ve bölge iaşe müdürlüğüne vaziyetin bildirilmek üzere olduğu cevabını telgrafla vermiştir. Fakat henüz başka müsbet bir cevap çıkmamış, yoğurtçularda malâtı kesmişlerdir.

AVRUPANIN 7 MUAMMASI

Yazan: JUL ROMEN — 43 — Çeviren: LUTFİ AY

Biz de kendimizi tutamadık. Tâ uzaklardan gelen bu uğultulu seslere, bir aksisada gibi, hep birden cevap verdik:

"— Ah bu İngilizler! Sahiden ne anlaşılmaz mahlûklar!,,

Versay muahedesinden beri İngiliz harici siyasetinde görülen garabetleri hatırladık. İçimizden biri 17 nci yüz yılda, açık görüşlü bir büyük İngiliz adamının, 14 üncü Luiye karşı beraberce harbettikleri halde, müttefikleri Hollandalılara sonradan iyi davranmıyan vatandaşlarına hitaben yazdığı şu garip cümleleri zikretti "müttefiklerinizden saklanıyor, düşmanlarınızla müzakereye girişiyorsunuz. Bir yandan dostlarınızın cesaretini kırıyor, bir yandan da ötekilerin mukavemetini artırıyorsunuz!,, 1919 danberi İngiliz - Fransız - Alman münasebetlerinin bütün tarihi bu değil miydi?

Fakat 1919 dan 1930 a kadar can sıkıcı bir oyun şeklinde devam eden bu vaziyet 1935 de mukadderatı zorlıyan bir hal alıyordu. Alman tehlikesi gittikçe büyüyor, nazi rejimi iktidarı ele aldığından beri mütecanis, müz'iç bir mahiyet alıyordu.

Şüphesiz bu tehlikeye muhtelif şekillerde karşı koymak mümkündü. Ben - ve öyle sanıyorum ki d'Ormesson da - kuvvete ve "ihtiyati harp,, usullerine müracaatı kat'iyen doğru bulmıyanlarla aynı fikirdeydim. Mademki ilk zamanlarda, bizim için pek zor bir iş olmadığı halde, Hitlerin iktidar mevkiine yükselmesine mani olmamış, mademki bu budalalığı etmiştik, şimdi, bütün Alman milletini arkasından toplamıya muvaffak olduktan sonra, onun üzerine çullanmak iyi bir şey olmazdı. Zaten esas itibariyle harpten iyi bir netice çıkmıyacağına tamamiyle kanaat getirmiştik. Daha on iki sene evvel, Rur havzasını işgal ettiğimiz zaman, Avrupadan, Amerikadan yükselen protestoları, aleyhimizde uyanan cereyanları unutmamıştık. O günkü hareketimizi takbih eden nümayiş sesleri hâlâ kulaklarımızda çınlıyordu. (1923 de bu nümayişleri yapanlar, umarım ki 1940 da, o zaman ne kadar safça hareket etmiş oldukları nın farkına varmışlardır. Demokrasilerin kuvvetten düşmesinde, psikolojik bakımdan, onları da kendilerine göre birer parça mes'uldürler.

İşte, böylece, 1935 te, kuvvete baş vurmamak için, nazizmin iç ve dış zehirini ustalıklı bir siyasetle tahlil etmeği ve ergeç çıkacak bir fırsattan istifade ederek, bu belâyı kan dökmeden ortadan kaldırmaya hazırlanmayı da kâfi görüyorduk. İngilizler de bu noktai nazara iştirak ediyorlardı; İngilterede kaç kişi bana aynı şeyleri söylediler. Fakat nasıl oluyordu da Alman tehlikesini bu vasıtalarla durdurabilecek yegâne kuvvetin Fransa ile İngiltere arasında çözülmez, su sızmaz bir hareket ve düşünüş beraberliği olacağını kimse göremiyordu?

O güzel Portekiz taraçasında "İngiliz muamması,, ndan bahsettik. Bu vadide her birimizin anlatacağı fıkralar, söyliyeceği sözler vardı.

Şimdi, şu felâketli 1940 yazının sonunda, Nevyorkta tefekküratımın yolu üzerinde de yine o muamma ile karşılaşıyorum.

Bununla beraber iki sebepten dolayı, az kalsın onu bu kitaba sokmıyacaktım. Birincisi her şeyden evvel, hâlâ tek başına ayakta duran, dünyanın şerefi ve hürriyetleri uğruna kahramanca savaşan İngiltere için duyduğum hayranlığı, sevgiyi şüpheye düşürebilecek en küçük bir sözden bile çekindiğimden ve bu fıkrayı yekpare bir kitle halinde ona bağlıyan sempati coşkunluğunu azıcık olsun eksiltmek istemediğimdendi. Fakat mademki kendi memleketimin hatalarından açık yürekle bahsettim ve daha da bahsedeceğim, o halde İngilterenin yakın mazideki hatalarını, yanlış görüşlerini saklamıya da hakkım yok. Böyle bir hareket vücuda getirmek istediğim tabloya baştan başa bozmuş olurdu. Sonra, bu hatalar bugün bizim omuzlarımıza da onların omuzlarına da bütün ağırlıklarile öyle çöküyor ki ne şekilde hareket edeceklerini henüz kendi kendilerine sormakta olan milletlerce bunlar üzerinde inceden inceye düşünülmesi faydalı olabilirdi.

Tereddüdümün ikinci sebebi de okurlarımı hayal sukutuna uğratmaktı. Bu sefer, diğer kısımlardaki gibi, ne kendilerine hikâye edecek bellibaşlı hâdiseler, ne de o kadar heyecanlı sahneler var.

(Devamı var)

Mihver devletlerine harp ilân eden Meksika

Meksika, 1519 dan 1925 senesine kadar Ispanyol gemicisi Fernand Kortez tarafından zabtedilmiş, kendisine teslim olan hükümdar Monteyumayı öldürmüştü

Meksika, Şimali Amerikanın, Birleşik devletler Amerikasiyle Guatamalâ devleti arasında bulunan bir cümhuriyettir. Mesahası, 1,987,000 kilometre murabbaı, nüfusu 16,500,000 kişidir. Merkezi Meksiko şehridir. Lisanları, ispanyolcadır. Guadalajara, Monterrey, Püelba, Merida, Tampiko, Varakrüz, Meksikanın büyük şehirleridir.

Meksikanın arazisi, (Popokatepetl, Orizaba, Kolima) gibi bir çok vanardağlarla örtülü bulunan Anaühak isminde dağlık geniş bir yaylâdır.

Bu yaylâ, şimalde Riyo Grande del Norto'ya kadar iner. Sarkında, Meksika körfeziyle Yukatan yarımadası, garbinde, büyük Cenup denizi (Pasifik) ile Kalifforniva, cenubunda, Guatamalâ devleti vardır. İklimi, sıcaktır. Memleket, ziraat ve sanat inkişaf etmiştir. Bilhassa, gümüş, kurşun, bakır ve petrol madenleri meşhurdur.

TARİHİ

Meksikada, vaktiyle, merkezî Amerika yerlilerinden olan Mayas kavmi sakindi. Bu meydana olan saray harabelerinin ve ehramlarının şehadetine dayanılarak, bu kavmin, medenî bir devir yaşadığına inanılabilir. Bu medeniyet 6 ncı asırda, Toltok'larla aralarında Aztek'ler de bulunan diğer kavimlerle devam etmiştir.

Aztek'ler, oldukça medenî, ziraatçi idiler. Dinleri, hurafelerle doluydu. Bunlar, 1325 senesinde Meksikaya gelmişler ve bir müddet sonra, oradaki kavimlere tahakküm ederek idareyi ellerine almışlardı.

Meksika, 1519da, İspanyol gemicisi Fernand Kortez'in taarruzuna uğradı. İspanyol gemicisi Meksikayı fethetmeden cekilip gitmiyeceğine ve bu uğurda hayatını fedâ etmiye karar verdiğini gemicilerine anlatmak için, karaya çıkar çıkmaz gemilerini yakmıştı.

Kortez, 1925 senesine kadar uğraştı ve nihayet altı senede bütün Meksikayı zaptetti. İspanyol gemicisi, bu fetih işinde çok zalimane hareket etti. Bir çok masumları, bu arada, kendisine karşı koymıyan ve büyük bir taraftarlık gösteren yerli hükümdarlardan Montezunra ile Guatimozen'i öldürmüştür.

Meksika, uzun zamanlar, İspanyanın zengin bir müstemlekesi oldu. Nihayet, 1810 senesinde kopan ve on sene devam eden kıyam neticesinde istiklâline kavuştu Bu kıyamda Hidolga ve Morelos isminde iki papasın büyük kahramanlıkları görüldü.

Migel Hidalgo, 1753 senesinde vukua gelen birinci istiklâl kıyamının reisiydi. Bu kıyam bastırıldığı için Hidalgo idama mahkûm olarak öldü. Joze Marya Morelos da isyan seflerindendi. O, evvelki kıyama da iştirak etmişti 1810 da kopan kıyamette önayak oldu. O da, yakalandı ve 1815 de kurşuna dizildi.

Kıyam ve isyan, yine devam etti, nihayet 1820 senesinde İspanyollar cekilip gitti ve memleket istiklâline kavuştu.

Meksikada, cümhurivet idaresini, ilk defa olarak, 1822 senesinde, Santa - Anna isminde bir general ve politikacı kurdu. Bu general, 1822 de imparatorluğunu ilân eden general Ogüstin Itürpid'in hükûmet darbesini bertaraf ettikten sonra, cümhurreisi oldu. Hakikatte bir diktatördü 1824 senesinde, general Itürpid'i idam ettirdi

* * *

Meksikada, isyan, kıyam alelâde hâdiselerdendi. Generaller, birbirinin aleyhine kıyam eder, halk birbirine girerdi. Bu yüzden, orada yerleşmiş olan ecnebî tebaası olur, zarar görürdü.

İlk defa, Fransa harekete geçti. 1838 de, bir Fransız filosu, Meksikaya giderek tebaasının tazminatını istedi. Meksika kafa tuttu Fransız filosu, sahildeki şehirleri topa tuttu.

1846 da, Meksikanın, Birleşik devletler Amerikasiyle arası açıldı. Amerika, ordularını hudutlardan geçirdi. O zamanlar Meksikanın idaresinde bulunan Teksas, Yeni Meksika ve Kaliforniva eyaetlerini zaptetti.

Bu kadar felâketlere rağmen, Meksikada sükûn teessüs edemedi. Mevki hırsı, partizanlık, politikacılık devam ediyordu. Bu yüzden, ecnebî tebaası ve menfaatleri büyük zarar görüyordu. 1861 de, bu yüzden, İngiltere, İspanya ve Fransanın müşterek bir hareketi vukua geldi.

Üç devlet, Meksikaya asker çıkardı. Harp, bir müddet cereyan ettikten sonra İngiltere ile İspanya çekildi Fransa yalnız kaldı, O zamanlar, Fransada, üçüncü Napolyon impartordu, O, Sönbrön'da doğmuş olan Arşidük d'Otrin unvanını haiz olan Fernand Jozef Maksimilyen'i 1864 de, Meksika imparatoru yaptı, Sonra 1867 de, Fransız ordusunu, geriye aldı,

İmparator Maksimilyen, kendisini, halka saydıramamış, sevdirememişti Meksika, zaten, ihtiras, kıyam ve isyan kaynağı bir verdi Fransız ordusunun çekilmesi üzerine, yeni imparatora karsı ayaklandı İsyancıların başında, Meksikalı Juarez vardı Bu adam, bir harp esnasında, imparatoru Kuertaro mevkiinde ele geçirdi ve cümhurivet idaresini iade ettikten sonra, Maksimilven'i, taraftarları olan Miramon ve Mejya ile birlikte idam etti.

* * *

Meksikada, cümhurivet, yerden teessüs etti. Ama başa geçen generaller, politikacılar, diktatörlükten ayrılmıyorlar. Cümhuriyet namını, hırslarını tatmin gayelerinde, bir iğfal bayrağı gibi kullanıyorardı.

Bir cümhurreisi devriliyor, yerine diğeri geçivordu Böylece halk, bir senesini bile rahat geçiremivordu Memlekette, anarşi isyan, kıyam,, Kan ve ölüm, asırlardan beri başladığı gibi devam ediyordu.

Nihayet, Meksika generallerinden Porfiryo Diyaz, 1884 de, cümhurreisliğine gecince, işler biraz değişti. Bu general, memlekette, sağlam bir idare tesis etti, Çıkan isyanları bastırdı, Bu azmi ve kudreti sayesinde 1911 senesine kadar, 27 sene, güya cümhurreisi, hakikatte diktatör olarak Meksikayı idare etti,

Diyoz'un saltanat devrinde, Meksikanın iktısadiyatı epeyce inkişaf etti, Nihayet, o da, 1911 senesinde, vukua gelen bir ihtilâlde, mevkiinden sukut etti ve kafasını kurtarabildiği için 1915 de, kendi eceliyle öldü.

* * *

Bundan sonra, Meksika, yine senelerce, huzur ve sükûn yüzü göremedi.

Meksikalıların ruhu, her zaman ateşlidir. Gürültüsüz, münakaşasız, mücadelesiz gün geçiremez. Hiç umulmadık bir gün birisi ayaklanır, arkasına bir yığın insan katılır, İş başındakiler karşı gelir ve böylece kan dökülür ve iş başında yeni bir adam görünür.

* * *

Meksika, geçen harpte, Almanyaya karşı harp, ilân etmedi, ama Birleşik devletler Amerikasının harbe girmesine sebep oldu.

1917 senesinde, Zimmerman, Alman hariciye nezareti müsteşarı idi. Meksikadaki Alman sefirine bir telgraf çekti. Bu telgrafta, Meksikayı ittifaka davet ediyor ve Birleşik devletler Amerikasına karşı harekete geçmesini ve onun kendisinden evvelce almış olduğu eyaletlerini istirdat etmesini teklif ediyordu.

Bu telgraf, nasılsa, Vaşington hükûmetinin eline geçti ve şifre hollolunca, cümhurreisi Vilson küplere bindi. O zamana kadar, Amerika, harbe girmekte tereddüt ediyordu. Bu şifre, onun harbe girmesinde, son bir âmil oldu.

Bu harpte ise, Almanya, Meksikaya hiç bir teklifte bulunmadığı gibi, tahtelbahirleriyle, onun vapurlarını da batırıyordu.

Meksikanın harpe girmesi, kuvvet cihetinden, mihver aleyhinde bir mesele teşkil etmez çünkü 70,000 mevcutlu imtizamsız bir ordusu vardır. Yalnız şimalî Amerika, onun madenlerinden, petrollerinden ve ticaret gemilerinden istifade edecektir. Bir de, Almanyanın, Meksikaya mühim ihracatı vardı. Bunu da, Amerikaya kaptırmış oluyor.

M. RÂSİM ÖZGEN

İKTİBASLAR

(Baş tarafı 4 üncüde)

Hayvanlar üzerinde yapılan bu tecrübeleri, son seneler zarfında, cüretkâr bir iki cerrahın insanlar üzerinde yaptıkları tatbikat takip etmiştir. Bazı ur vakalarında, dimağ nısıflarından birinin tamamen çıkarılması suretiyle yapılan bu ameliyeler, son derece şayanı dikkat neticeler vermiştir.

Meselâ, Baltimor'lu doktor Dandi'nin, sağ nısfı çıkarmak suretiyle yaptığı bir ameliye, tahmin edildiğinden çok daha iyi neticelenmiş ve bir insanın, kafasının içinde yarım bevin taşımasına rağmen, ruhî tezahürlere, normal şekilde kabiliyetli kalabildiği artık tamamen sabit olmuştur.

Sağ nısfın böylece tamamen çıkarılıp alınması, bittabi vücudun sol kısmını tamamiyle kötürümleştirmekte ve âzanın fark ve temyiz kabiliyeti külliyen zail olmaktadır, Fakat, hassatan çehrede hisler bozulmamış, meselâ işitmek kabiliyeti, inceliğinden hiçbir şey kaybetmemiştir.

İlk bakışta, sol nısfın hazfi, konuşma hassasının o kısımda bulunması dolayısiyle daha korkulu görünmekle beraber, gene bir ur çıkarmak için bir kadının beyninde yapılan bu şekilde bir sol nısıf ameliyesi, korkulan bu neticeyi vermemiştir Kadının, sağ tarafı tamamen meflûç ve dili tutuktu, Ameliyattan sonra on yedi gün yaşamış, bu müddet zarfında, o zamana kadar bir kelime söylemeğe muktedir olamıyan dili çözülmüş, konuşmağa başlamıştır. Ameliyatın üzerinden üç gün geçtikten sonra, kötürüm kadın, ameliyattan evvel telâffuz edemediği bazı kelimeleri fasih surette söyliyebiliyordu.

Ruhî tezahürlerin, dimağın bir nısfının hazfi neticesinde hiçbir ârızaya uğramamasına mukabil, fusların ikisi birden çıkarıldığı takdirde, büyük bir değişiklik müşahede edilmektedir.

İki fussu birden alınmış maymun veya köpek, ameliyattan sonra daha mütecaviz, daha patırdıcı ve daha korkak bir hal alıyor.

İnsanlarda, fusları tahrip edici âletler, umumiyetle mizacın şavanı dikkat bir derecede tahavvülile müterafik olarak görülmektedir. Hasta çocuklaşıyor, şımarık, nevheves oluyor ve ifrat derecede neş'e gösteriyor.

Doktor Dandv, bevin urundan muztarip bir hasta üzerinde fusları tamamen almak suretiyle bir ameliye yapmış ve ameliyeden sonra, hastanın mizacında, hissedilecek değişiklikler husule geldiğini görmüştür. Meselâ, hasta daha çabuk müteessir oluyor, hissiyatına daha kolay kapılıyor, benliği çok şiddetle tezahür ediyordu Üzerinde yapılan ameliye, harekâtına sahip olma kabiliyetini sanki hazfetmişti.

Bu kabil müşahedelerin insan psikolojisi bahsinde ne kadar mühim bir rol oynadığı izahtan varestedir. Operatörlerin ve âlimlerin bu sahada sarfedecekleri gayretler sayesinde, hisleri ve fikirleri idare eden uzviyetin mekanizması gitgide daha iyi görülecek, daha esaslı surette esrarını meydana koyacaktır.

Yeşil altına hücum

Odun kömürü eski itibarını tekrar tekrar buldu — Odunculuk deyip geçmemeli, iyibir oduncu olmak için iki buçuk aylık bir tahsil lâzımdır. — Yeni sistem kömürcülük — Duman bir servettir, dumandan ispirto, asetatlar ve katran cıkarılır.

Bir büyük kömür ocağının temeli atılıyor

Fransanın en büyük ormanları Gatine yaylasında bulunur. Burada bütün ufuklar ormandan bir perde ile örtülüdür. Bir senedenberi her gün Fransanın her tarafından vagon vagon buraya insan geliyor. Civar manzarasını tamamen değiştirmiştir. Sahiplerinin bırakıp gittikleri bütün kulübeler yeniden dolmuş, asırlardanberi uyuyan eski şatolar uykusundan uyanmıştır. Elinde baltası ile gelen bir yeşil ordu şatoları dolduran hayaletleri kovmuş, yerine yerleşmiştir. Yeni bir hücum karşısındayız. Fakat bu hücum altına değil, elmasa değil, kara altın denen maden kömürüne değil, yeşil altmadır. Yeşil altın toprağın dibinde yatmıyor, bu ormanın ağaçlarında birikmiştir.

Eski zamanlarda "eski zamanlar 1939 harbinin başlamadığı mes'ut günlerdir,, Fransada ağaç yalnız kereste için kesilirdi, Hattâ kesilmezdi bile. Zira Fransa kendisine lâzım olan keresteyi müstemlekelerinden, Mısırdan hattâ Romanyadan getirirdi. Bugün bu yollar yine kısmen açıktır. Fransa müstemlekeleri ile ticari münasebetini tamamen kesmiş değildir. Kerestesini yine Afrkadan getiriyor. Fakat Fransız ormanları asırlık hayatını artık devam ettiremiyor?

Zira Fransa kömürcülüğe başlamıştır.

Odun kömürü Fransa medeniyetinde çoktan tahttan indirilmiş, nefyedilmişti. Maden kömürü, elektrik, havagazı, kömürü Fransıza tamamile unutturdu. Fakat bu harbin zaruretleri, petrolün, mazotun, benzinin yokluğu kömürün eski itharını tekrar iade etti. Gatine ormanlarına yapılan akın kömüre akındır. Bu akın oduncuların ve kömürcülerin akınıdır,. Oduncu kesiyor ve kömürcü yakıyor.

Odun kömürü yapmak Fransada yeni bir san'at yaratmıştır. Çok işçi istiyen bu iş birçok işsizleri bu havaliye topladı. Fakat bu ormanlar bu işsizlerin eline bırakılmış olsaydı, birkaç ay nihayet bir sene içerisinde bu güzel ormanlar memleketi ağaçsız, susuz, çorak bir çöl olurdu. Harpte hesapsız hareket eden Fransa bu işte hesaplı hareket eden Fransa iki tane oduncu mektebi açtı, Buraya gerek eski oduncular gerekse odun cu olmak istiyen işsizler alındı. Mekteplerin yetiştirdiği işçi ekiplerinin başına mühendisler, eski tayyare subayları, ustabaşı olarak getirildi,. Ve iş hususunda askeri disiplin kuruldu.

Odunculuk mekteplerinin tahsil müddeti bir aydır. Dersler tamamen amelidir. Fakat kısmen odalarda kısmen de açık havada verilir. Nazari olarak gösterilen dersler arasında ağaç kesme, ölçme, hesaplama, kazalara karşı tıbbi yardım, ormanlara dair kanunlar, oduncuların askeri ve sivil makamlarla ne şekilde temas edileceği hakkında malûmattır. Bunları öğrendikten sonra ormana gidilir ve ağacın nasıl kesileceği öğrenilir, Ondan sonra talebe koluna bir şerit takarak oduncu olur. Bunlar arasında istiyenler bir buçuk aylık bir tahsilden sonra gurup başı olabilirler, Gurup başları yalnız işe nezaret etmez, kesilecek mıntakayı tahdit eder, hangi ağaçların tamamen devrileceğini, hangilerinin kısmen kesileceğini, hangi ağaçlara dokunulamıyacağını tesbit eder. Bunlar bilhassa bu servet membaını tüketmemek için ne yolda hareket etmek lâzım geldiğini öğrenirler.

Bu ağaçlar bilhassa kömür yapmak için kullanılıyor demiştik. Bu tâbir bizim kullandığımız manaya göre yerinde değildir. Zira bizde ağaçlar istif edilir, üzeri toprak tabakası ile örtülür, hava alsın diye bir delik bırakılır, ateşlenir ve odunun tamam olmıyarak yanışından kömür hasıl olur. Halbuki Fransada yeniden kurulan kömür sana'tından maksat yalnız odunu yakarak kömür yapmak değil, yanış esnasında hasıl olan bütün gazlardan istifade etmektir.

Bunun için kömür muhtelif modellerde hususi müteharrik yahut sabit fırınlarda yapılır. Bu fırınlar intihap edilen modele göre madenden yapılmış yahut tuğladan örülmüştür. Bunlardan en meşhur olanı "siyah ork" ismi verilen fırındır. Bu fırının bacasında hususi tertibat vardır. Duman çıkarken muhtelif meyillerde yerleştirilmiş tabakalara çarpar, Damlalar halinde tekâsüf ederek hususi kaplarda toplanır. Bu mayi alkol, asetat, hattâ katran bakımından çok zengindir. Duman bu maden tabakalarına çarpınca garip bir ses çıkarır. İşte bu ses yüzünden âlet siyah ork isimini almıştır.

Oduncuların mektebi olduğu gibi kömürcülerin de mektebi vardır. Hem de bu mektebin tahsil müddeti öteki gibi bir, bir buçuk ay değil tam altı aydır, Ve muhtelif şubelere ayrılmıştır. Bu şubelerin başında kömür yapma, gazojenler için odun ve kömür hazırlama, dumanların takdiri, katrancılık, kömürün elemesi gelir.

Bu kömür ocaklarının kurulması pek kolay bir iş değildir. Bugün ayda ancak kırk ocak kurulabilmektedir. Fakat iş tabii tekâmülünü takip ettiği vakit Fransa için yeni bir sanat ve mühim bir servet kaynağı yapacaktır.

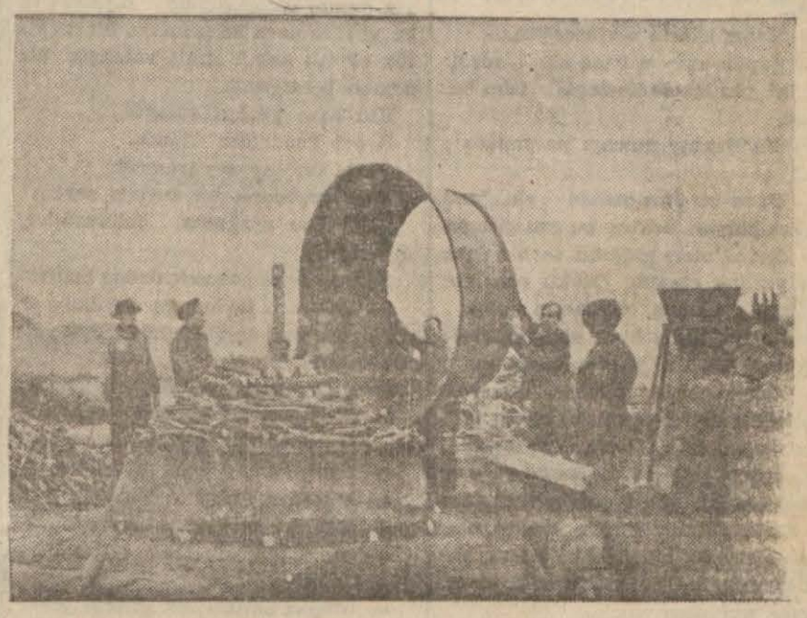

Odunlar, kömür yapılmak üzere madeni ocaklara yerleştiriliyor

Doktor Hıfzı Bakım
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Taksim: Talimhanede Güngör apartıman bergün öğleden sonra

Kars Valiliğinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: 51605 lira 82 kuruş keşif bedelli vilâyet yollarındaki 14 köprü ahşap aksamının yenilenmesi kapalı zarf usulile 18.6.942 gününden itibaren 15 gün müddetle eksiltmeye konulmuştur.

2 — İhale vahidi fiyat usulü üzeredir.

3 — Bu işe ait evrak şunlardır:

4 — Mukavele projesi,eksiltme şartnamesi hususi ve fenni şartname keşif hülâsa cetveli, baymdırlık işleri genel şartnamesi.

5 — Bu evrakı görmek istiyenler nafia vekâleti şose ve köprüler reisliğinde ve Kars Nafia müdürlüğünde görebilirler.

6 — Muvakkat teminat 3830 lira 29 kuruştur.

7 — İsteklilerin bu işe girebilmeleri için bir defada en az 25000 liralık inşaat ve tamirat yapmış olmaları ve ihale gününden en az 3 gün evvelinde kadar vilâyete müracaatla vilâyet vesika komisyonundan alacakları ehliyet vesikalarile 942 yılı ticaret odası vesikalarını ibraz etmeleri,

8 — İhale 3.7.942 tarihine müsadif cuma günü saat 15 te Kars Nafia müdürlüğü binasında müteşekkil inşaat komisyonunda yapılacaktır.

9 — İstekliler 2490 numaralı kanuna tevfikan hazırlıyacakları teklif mektuplarını mezkûr günde saat 15 e kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Postada vukubulacak gecikmeler kabul edilmez. (6599)

Zonguldak devlet orman işletmesi revir âmirliğinden:

Zonguldak merkez kazasının ayı ini, kaymakdere ormanından (492,28) kental kayın, gürgeni meşe odun, tomruk ve kamalığı ile aynı ormandan (5000) kental orman gülü odunu, sökme, kesme, toplama ve taşıma Dev. rek . Zonguldak şosesi kenarında gösterilecek istok yerlerine istifleme işi açık eksiltmeye konulmuştur.

Beher kentalinin muhammen bedeli 50 kuruştur.

Eksiltme 3.7.942 tarihine rastlıyan cuma günü saat 15 te devlet orman işletmesi revir âmirliğinin Zonguldaktaki dairesinde yapılacaktır.

İsteklilerin eksiltmeye iştirak için (2442) lira (69) kuruş teminatı muvakkatelerini eksiltme saatinden evvel revir veznesine yatırarak makbuz almaları ve kanuni şartnamesi Ankarada orman umum müdürlüğünde ve Zonguldakta orman çevirge müdürlüğünde görülebilir.

Fazla izahat almak istiyenlerin her zaman Zonguldak orman revir âmirliğine müracaat etmeleri. (6635)

-98-

Meri falcının dediğini yaptı..

Geriye döndü. .

Ve biraz yürüdükten sonra ilk rast ladığı sağ sokağa saparak hürriyet caddesine çıktı.

Falcı onu uyandırmamış olsaydı, hiç yoktan güpe gündüz bir hırsızın tuzağına düşüp soyulacaktı.

Mis Meri bu tehlikeli sokaklarda dolaşan gündüz hırsızlarını da bu suretle tanımış oldu.

Kurbayın evine sevinçle döndü.

Japon ticaret ataşesi adamlarını harekete getirmiş, bir iki gün içinde yapacağı araştırma neticesini Meriye bildirmeyi vaadetmişti.

Meri eve gelince Kurbaya gördüklerini anlattı.

—Temuçinin izini bulacağız. Hiç merak etme, iki gözüm!

Dedi. Kurbay Merinin ne becerikli bir kadın olduğunu kısa zamanda anlamıştı. Merinin izahatını dikkatle dinledi.. sevindi.

— Bugün ben de gökte bir yıldız gördüm. İşlerimiz rastgidecek

Mis Meri hayretle güldü

— Gündüz yıldız görülür mü

— Evet. Şanghay semasına dikkatle bakarsanız, ara sıra gündüz de yıldız görebilirsiniz. Gündüz yıldız görmek çok hayırlıdır. İnsan o gün mutlaka sevinir.

— O halde bugün sevineceksin demek?

— Tanrı isterse sevineceğim.

— Japon ataşesi bana söz verdi: Bir iki gün içinde Temuçinin izini bulacak.

— Ya Bektay amcayı ne yapacağız?

— Onun bir Rus casusu olduğunu herkes biliyor. Bektay bu eve girerse, ben derhal otele giderim ve bir daha size yardım etmem. Çünkü ben, Temuçinin meydana çıkmasına çalışıyorum. Bu casus herif sizin evinizde kaldıkça ben size yardım edemem.

— Onun için hiç merak etmeyin, Bektay amca civarımızda bir pansiyona taşınmıştır. Benim onu soruşumun sebebi şudur: Bu adamın evde ve yahut oradaki pansiyonda yatmasının bir farkı yoktur. Bugün benden alacak davasında bulunan bu adam, yarın kimbilir neler icat edecek, ne iftiralar atacaktır.

— Hele bir kere evinizden uzaklaşsın. Yakında onunla da mücadele etmenin yolunu buluruz.

Kurbay o gün çok neşeliydi. .

Neşesinin sebebi malûm değildi. .

Fakat, mis Meri bu genç kızın neşesinden memnundu :

— Maneviyatı düzelmiş. O halde sükûnetle konuşabiliriz.

Diyordu.

Mis Meri geniş bir nefes alarak bir hasır koltuğa oturdu.

— Bahçıvanımız evde mi?

— Bakmadım. Belki odasındadır. Belki de henüz gelmemiştir.

— Ben, bu bahçıvandan da şüphe ediyorum. Bu adamı başımızdan savamaz mısınız?

— Sasavamam. O zaman babamın bütün adamlarından uzak kalmış olurum.

— Zaten bir uşağımız, bir oda hizmetçiniz öldürülmüş, bir bahçıvanınız kalmış.. o da size değil, Bektaya hizmet ediyor.

— Bana sadakat gösterir sanıyorum. İhanetini görmedim.

— Ben göstereyim de dinleyin: Bektayı odasında sakladığını inkâr etmişti. Bahçeye birlikte çıktığımız zaman, Bektayı gözümle onun odasında gördüm.. yakaladım. İnkâr edemedi.. tevile çalıştı. Bu yalancılığı, size karşı hiyanetten başka bir şey değildir. Bu bir. İkincisine gelelim: İçinden yılanlar çıkan meşhur kutuyu o getirdi. Bu, Bektayın bir dolabıydı. Yardım istediğimiz halde kaçtı.. biz yılanlarla dövüşürken ,o bahçede şenlik avlıyor ve bizimle âdeta alay ediyordu. Sizi de beni de aldattı. Yılanları yendiğimizi görünce, utanmadan: 'Beni niçin çağırmadınız?,, dedi.

— Haklısınız var. Benim zihnim o kadar perişan ki.. bunların hepsini unutmuş gibiyim.

— Ben unutmadım. Ve işte size birer birer hatırlatıyorum. O burada kaldıkça, Bektayın bir eli bu evde kalacak demektir.

Bu sırada odadan içeriye bir genç kadın girdi.

Kurbay:

— Taşa.. sen nerden çıktın?

Diyerek yerinden fırladı ve genç kızın boynuna sarıldı .

— Seni ne kadar özlemiştim, Taşa! Sana ne kadar ihtiyacım var bilsen..

Mis Meri oturduğu yerden bakıyordu.

Kurbay, Meriye döndü:

— Benim çocukluk arkadaşım.. ona haber göndermiş ve aratmıştım. Taşa çok cesur bir arkadaştır.

Mis Meri genç kızın elini sıktı.

Bu, çok sevimli ve zeki bakışlı bir kızdı.

Kurbayın yanına oturdu:

— Çoktanberi Pekinde, Teyzemin yanındaydım.

— Dün..

—Şanghaya ne zaman geldin?

— Kiminle geldin?

— Babamla..

— Babanı da Pekine gitmiş diyorlar. Acaba orada gördünüz mü?

— Hareketimizden bir saat önce babam yolda görmüş.. pek müstacel bir iş üzerindeymiş.. uzun boylu görüşememiş.

— Bu müstacel iş ne olabilir?

— Babam, birini takip ettiğini, izini kaybetmemek için fazla konuşamadığını söyledi.

— Bir daha rastlamamış mı?

— Hayır. Biz ondan sonra Şanghaya hareket ettik.

Mis Meri manalı bir gülüşle Kurbaya baktı:

— Babanız Pekinde çok mühim ticaret işlerile meşgul. Hiç merak etmeyin!

Kurbay burnundan soluyordu. O da her şeyi anlamıştı.. babası, Bektayın emrile memleketine hiyaneti ve bu yüzden para kazanmayı, bir meslek olarak kabul etmiş vatansız bir adama benziyordu.

Kurbayın gözleri sulandı.

Kendi kendinden utandı..

Fazla bir şey söyliyemedi.

Taşa heyecanlı bir tavırla sordu:

— İhtiyar uşağınızı öldürmüşler, öyle mi?

Kurbay içini çekerek önüne baktı:

— Yalnız o kadar mı duydun? O da hizmetçimi de öldürdüler. Pek yalnız kaldım, Taşa!

Genç kız hayretten hayrete düştü:

— Ne diyorsun? evinize mutlaka bir (Japon baltası girmiş olmalı?!

— Evet. Biz de öyle sanıyoruz.

— Zabıtaya haber vermediniz mi?

— Verdik., katillerini arıyorlar.

— Bir iz bulundu mu? ?

— Hayır..

— (Japon baltası)nın girdiği yerde iz bulunmaz. Boş yere arıyorlar öyleyse..

Mis Meri güldü:

— Aramağa ve aratmağa mecburuz. Bana öyle geliyor ki, Şanghaya geldiği söylenen (Japon cellâdı) hikâyesi tamamile uydurmadır.

— Bu da olabilir. Zira Şanghay bir insan meşhedine benzer,,, Burada her çeşit mahlûk vardır.

Taşa etrafına bakındı:

Duvardaki resimlere gözü takıldı.

— Ne güzel tablolar.. hâlâ resim toplama merakından vazgeçmemişsin, Kurbaycığım!

— Başka bir eğlencem yok. Her şeyin resmini toplamak benim için bir zevkdir.

Kurbay bundan sonra kendi hayatından bahsederek:

— Yakında evlenecektim, dedi . talih yardım etmedi. Sözleştiğim adam birdenbire ortadan kayboldu.

— Şanghayda kaybolan insanlar çabuk çabuk meydana çıkmaz ama, bu şaşılacak şey doğrusu. Budala bir erkeğe mi benziyordu?

— Hayır. Bilâkis gözü çok açıktı.. çok zeki bir erkekti.

— O halde hiç merak etme.. meydana çıkar.

Mis Meri bu sözü doğruladı:

— Evet., evet.. çok yakında meydana çıkacaktır.

Taşa arkadaşına sordu:

— Kaç yaşında var?

— Otuz yaşlarında..

— Çok mu güzeldi?

— Çok yakışıklı ve çok sevimliydi.

— Topladığın koleksiyonlar arasında umarım ki onun da resmi vardır.

— Evet.. şuradaki albümün içinde duruyor.

Taşa albümü karıştırırken, Kurbay küçük bir resim üzerinde durdu:

— İşte.. Temuçin. Sevdiğim ve evlenmek istediğim erkek.

Taşa hayretini gizliyemedi..

Resme bakınca ağzını bir karış açarak bağırdı:

— Ne diyorsun, Kurbay? Sen bu adamla mı evleneceksin?

— Neden şaşıyorsun? Çok namuslu bir adamdır o.

Taşa yavaş yavaş konuşmağa başladı:

— Çok namuslu bir adam olabilir. Fakat, bu adamı Çinin her köşesinde casus diye tanıyorlar..

— Ne dedin., o da mı casus ?

— Evet. Hem de bir Japon casusu imiş..

(Arkası var)

BORSA

17.6.942 MUAMELESİ

Londra	1	Sterlin	5.24
Nevyork	100	Dolar	132.20
Cenevre	100	Frank	30.365
Madrit	100	Pezeta	12.9375
Stokholm	100	İsveç Kr.	30.12

ESHAM VE TAHVİLAT

	Evvelki	Bugün
İkramiyeli %5, 398	21.—	21.50
İkr. Ergani %5 938	23.10	—.—
%7 1/2,933 T.borcu Tr.1	24.85	—.—
% 7 1/2,933 T.borcu Tr. 2	23.20	—.—
% 7 1/2,933 T.borcu tr.3	23.30	—.—
Sivas . Erzurum 1	19.90	—.—
Sivas . Erzurum 2-7	19.90	19.93
% 5, 938 Haz.tah.	27.50	—.—
%7, 1941 D.Y. 1	20.	
%7, 1941 D. yolu 2	19.50	—.—
Anadolu D. Y. Tth 3	52.75	—.—
Anadolu D. yolu %60	30.25	—.—
Anadolu D. yolu 12	52.—	52.25
Anadolu D. Y. Müm.	52.—	—.—
Merkez bankası	169.75	—.—
İş bankası nama	15.10	—.—
İş bankası hamiline	15.—	—.—
İş bankası Müessis	160.—	—.—
İzmir Esnaf . Ahali B.	6.10	
İmar Bankası hisse	22.—	—.—
Aslan çimento	12.80	—.—
Asian çimento müessis	5.30	
Şark değirmenleri	5.30	—.—
İttihat değirmen.	28.50	—.—
T. kömür maden.	18.—	—.—
% 6 T. bonoları	94.—	—.—
Türk U. Tiyatro	69.50	—.—
İst. Umum Sigorta	29.—	—.—
Şirketihayriye	25.—	—.—
Şirketihayriye temettü	30.—	—.—
Rıhtım tahvili	14.30	—.—
İst. Su tahvili	8.25	—.—
İst. Su hisse.	5.—	—.—
Türk borcu Tr. 1	—.—	24.85

Borsa harici altın fiyatı

	Dünkü	Bugünkü
Reşadiye	33—	33.10
Külçe altın gramı	4.50	4.52

BİR KAFKAS ROMANI

Birçok yabancı dillere tercüme edilmiş olan bu eser, Niyazi Ahmet tarafından doğrudan doğruya Gürcü dilinden tercüme edilmiştir. Baştan sona kadar aşk, macera ve kahramanlık menkıbeleri ile dolu olan bu nefis eser Türk matbuatında ilk nümunedir.

Fiyatı 40 kuruş olan bu eser, bu ilânı kesib getirenlere Vakıt Kitabevinde yüzde 50 tenzilâtla 20 kuruşa verilmektedir.

(Mevcudu azalmıştır.)

Yakacakta satılık köşk

Hacı Paşa köşkü namiyle maruf 20 oda, 35 dönüm arazi içinde sebze bahçesi, 300 ağaç meşe ormanı, 2 kuyu ve bir buçuk masura Aydos suyu bulunan köşk satılıktır. Müracaat yeri: Vakıt matbaasında Orhan Temel. Saat 10 — 13 e kadar.

DOKTOR
HAFIZ CEMAL
"LOKMAN HEKİM,,
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Divanyolu 104
muayene saatleri: 2,5-6 Tel: 22308

Ahmet Akkoyunlu
Çocuk Hekimi
Taksim Talimhane Palas No. 1
Pazardan maada hergün saat 15 ten sonra. Telefon 40127

SÜMER BANK
Yerli Mallar pazarları
Müessesesi Müdürlüğünden:

Müessesemize bağlı mağazaların satış işleri için:

Memur alınacağından

askerlik hizmetini yapmış bulunanlardan talip olanların (evvelâ mağazalarda satış işlerinde bulunmuş olanlar tercih edilecektir,) Aşağıda yazılı vesikalarla beraber Sultanhamamında Katırcıoğlu hanının üst katındaki müessesemiz merkezinde Zatişleri Şefliğine müracaat eylemeleri ilân olunur.

1 — Nüfus hüviyet cüzdanı,
2 — Askerlik vesikası,
3 — Tahsil vesikası,
4 — Hizmet vesikası,
5 — 1 adet vesikalık fotoğraf

Gazete, mecmua, kitap, fotoğraf, levha

bunların herhangi birinden her dilde, eski yeni, takım veya perakende bütün mevcudunuzun — gerek satmak, gerek yalnız öğrenmek için — bugünkü satış değerini öğrenmek şüphesiz menfaatiniz icabıdır. Bu hususta

BEYAZITTA HAKKÂKLAR ÇARŞISINDA KİTAPÇI NİZAM

hizmetinize hazırdır. Mallarına baha biçtirenlerin bunları mutlaka satması lâzımgelmez; fakat kitapçımız fiyat takdir ettiklerini yüzde on eksiğine peşin para almayı da müteahhittir. Taksim veya borç için satışlarda icra memurları bu adresi hatırlamalıdırlar.

İstenilirse — zarfın üstüne (Kitap tahmin) kelimeleri yazılmak şartile — İstanbul posta kutusu 46 veya 214 adresine de arzu ve adresinizi bildirebilirsiniz.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 5116 (beş bin yüz on altı) lira 50 (elli) kuruş olan muhtelif ebatta 63000 (altmış üç bin) adet lâmba fitili (25 haziran 1942) perşembe günü saat (16) on altıda Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 383 (üç yüz seksen üç) lira 74 (yetmiş dört) kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (15) on beşe kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

(6286)

Türkiye Cumhuriyeti
ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 1000,000,000 Türk Lirası

Şube ve Ajans adedi: 265.

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

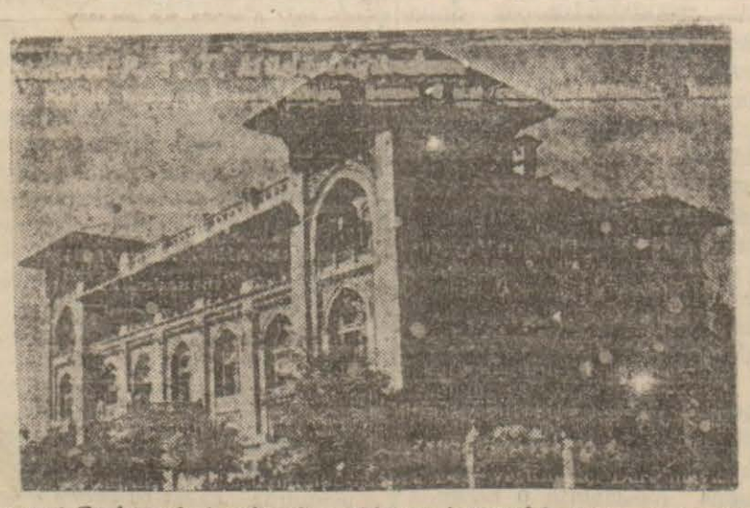

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

6	500	2,000	120	40	4,800
4	500	2,000	120	40	4,800
6	250	1,000	160	20	3,200
40	100	4,000			

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Keşideler: 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birincikânun tarihlerinde yapılır.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük Tasarruf Hesapları
1942 İKRAMİYE PLANI
KEŞİDELER: 2 Şubat, 4 Mayıs, 2 Ağustos, 2 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1942 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000 Liralık	= 2000.— Lira
3 „	1000 „	= 3000.— „
2 „	750 „	= 1500.— „
3 „	500 „	= 1500.— „
10 „	250 „	= 2500.— „
40 „	100 „	= 4000.— „
50 „	50 „	= 2500.— „
200 „	25 „	= 5000.— „
200 „	10 „	= 2000.— „

Deniz Harp okulu ve lisesi komutanlığından:

1 — Ankara musiki gedikli erbaş hazırlama ortaokulunun 1 nci sınıfına, deniz bandosu için talebe kayıt ve kabul olunacaktır.
2 — Kayıtlara 1 haziran, 942 de başlanarak 20 ağustos 942 ye kadar devam edilecektir .
3 - İstanbul ve civarından müracaat edeceklerin İstanbul deniz komutanlığına, Mersin ve civarından müracaat edeceklerin Mersinde deniz gedikli erbaş hazırlama ortaokul müdürlüğüne ve bu mıntakalar dışında bulunanların bulundukları mahallin askerlik şubelerine müracaat etmeleri. (6127)

Devlet Demiryolları 9. İşletme Müdürlüğünden:

Hâlen İstanbul ile Uzunköprü arasında mütekabilen işlemekte olan 5/6 ve 7/8 No. lu yolcu katarlarının seferleri Edirne ve Svilengrada kadar temdit edilmiştir. İlk tren İstanbuldan 17.6.942 Çarşamba ve Edirneden 18.6.942 Perşembe günü hareket edecektir. Bu trenlerin tarifeleri aşağıda sayın halka ilân olunur. (6569)

8 No. lu katar
İstanbul K: 8.35
Edirne V: 18.05

7 No. katar
Edirne K: 8.00
İstanbul V: 17.50

6 No. lu katar
İstanbul K: 21.00
Edirne V: 7.50
K: 7.58
Svilengrad V: 9.03

5 No. lu katar
Svilengrad K: 16.15
Edirne V: 17.55
K: 18.15
İstanbul V: 6.50

İstanbul Defterdarlığından:

Defterdarlık hol kısmında mevcut (1670) adet boş teneke 29.6.942 pazartesi günü saat 15 te Milli Emlâk müdürlüğünde müteşekkil komisyonda kapalı zarf usulile satılacaktır.

Muhammen bedel (835) teminatı (63) liradır. İsteklilerin 2490 sayılı kanunun hükümleri dairesinde hazırlanmış teklif mektuplarını ihale günü saat 14 e kadar komisyon reisliğine tevdi etmeleri muktazidir. Fazla izahat için mezkûr müdürlüğe müracaat. (6442)

"Vakıt,, Kitabevinin yeni neşriyatından bazıları

	Fiyatı
Herkes kendi hayatını yaşar — Hikâyeler — BEKİR SITKI KUNT	50
Seni Seviyorum — Roman — BURHAN BURÇAK	50
20 Derste Gazetecilik — NEBİL ALTUĞ	25
Meclisi Meb'usan 1877 1293 — HAKKI FARİK US	300
Kendi kendine 1000 kelime ile öğretici — Fransızca kitabı	250
Kendi kendine 1000 kelime ile öğretici — Almanca kitabı	250
Kendi kendine 1000 kelime ile öğretici — İngilizce kitabı	250